

Research Article

PRINCIPLES OF SCIENCE AND OBJECTIVITY IN MILITARY-PATRIOTIC EDUCATION

U.I. Mamurov¹

¹Senior lecturer, methodical preparation cycle, military faculty,
Bukhara state University, Uzbekistan.

DOI: http://doi.org/10.15350/UK_6/11.4

Abstract

The article provides information on the goals of military-patriotic education and the principles of its scientific nature and objectivity.

Key words: military patriotism, education, movement, gymnastics, sports, physical education.

Ҳарбий ватанпарварлик тарбияси жанговар, фаол, ҳужум қила оладиган хусусиятга эга бўлиши, Ватан ҳимоясига мамлакат ёшларни тайёрлашдаги камчиликларни оча олиши ва уларни бартараф этишга чоралар қабул қилиш керак. Ҳарбий ватанпарварлик тарбиясида барча ҳақиқий ҳолларини вақт давомида ривожланиши ва ўзгариши сифатида кўриб чиқишни кўзда тутадиган аниқ-тарихий ёндашиш принципи жуда катта аҳамиятга эга. Бу принцип аввалом бор аниқ-тарихий вазиятдаги ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси мазмуни, шакл ва услубларининг мувофиқлигини назарда тутати.

Аниқ-тарихий ёндашиш принципи шунингдек халқ, Қуроли Кучларнинг қаҳрамонона тарихи асосида инсон тарбияси билан чамбарачас боғлиқ бўлган ҳарбий-ватанпарварлик ишида намоён бўлади. Шунга кўра ҳақиқатни ўзгартирмаган ҳолда тарихий воқеаларни объектив ёритиш катта аҳамиятга эга. Ҳарбий ватанпарварлик ишларининг муҳим принципларидан бири – ватанпарварлик ва байналминал тарбия бирлигидир. Барча тарбиячилар фаолиятида ватанпарварлик ва байналминал вазифалар органик ўзаро боғланганлиги ва ўзаро шартланганлиги жангчи шахсини шакллантирадиган, доимий равишда нима учун у қўлига қурол олгани ва ҳимоя қилаётганини эслатиб турадиган қудратли омил бўлиб хизмат қилади. Ҳарбий ватанпарварлик тарбия принципларидан бири ёшларнинг турли гуруҳига фарқли ёндашишида мужассамлашган. Бу принцип ҳарбий ватанпарварлик тарбиясининг манфаатлари ва ўзига хос хусусиятлари, кўп миллатли давлатимиз турли миллат ва халқлари урф - одатлари ва миллий анъаналарини ҳисобга олган ҳолда қуриш кераклигини талаб этади. Ҳарбий ватанпарварлик тарбияси самарадорлиги аниқ вазифалар, мазмун, шакл, услуб ва воситалар, ўзига хос маълум вазифаларни ҳал этадиган турли давлат ва ижтимоий органлар, ташкилот ва муассасаларни ўз ичига оладиган мавжуд маълум бир тизим орқали амалга оширилади. Бу тизим умумий хусусиятга эга, яъни ёшларга ватанпарварлик онгини шакллантириш, жамиятимизнинг барча олий ва ўрта махсус таълим муассасаларининг вазифаси ҳисобланади. Иккинчидан, у узлуксиз, инсон ҳаётининг барча босқичларида яхлит фаолият ҳисобланиб, учинчидан, зеро армия ва халқ ажралмас бирликка асосланганлигидадир. Ҳарбий ватанпарварлик тарбиясининг асосий вазифалари ва йўналишлари. Ҳарбий ватанпарварлик тарбиясининг бош вазифаси мустақил, ўз йўлидан ривожланаётган Ватанимиз учун, ғурур, Қуроли Кучларга нисбатан муҳаббат, жанговар ва меҳнат урф - одатларимизга садоқат, ҳарбий меҳнатга ҳурмат ҳиссини ҳар тарафлама ривожлантириш, озодлик ва мустақиллигимизни, қўлимиздаги қурол билан муҳофаза қилишга қилишга доимий тайёрликни шакллантириш, ўз фуқаролик бурчини адо этишдир. Ҳарбий ватанпарварлик тарбияси ёшларда ҳарбий хизматга қизиқишни ривожлантириш, ҳарбий касбларни эгалаш, ёшларни Ўзбекистон Республикаси Қуроли Кучлари сафида хизматга тайёрлашга ёрдам беришни кўзда тутати. Ҳарбий ватанпарварлик тарбиясининг мақсади Ватанни ҳимоя қилиш учун

тайёрликни таъминлайдиган фикр, ишончини, дунё қарашни шакллантириш, унга бор кучни, керак бўлса ҳаётини ҳам бериш. Бўлажак жангчиларнинг маънавий – руҳий, ахлоқий – интизомий, жанговар хислатларини тарбиялашни тарбиялашдан иборат. Ҳарбий – техник тайёргарлик бўлиб, уларда қуйидаги жанговар хислатлар шаклланади: ҳарбий билим, жанговар маҳорат, интизомлилик ва ташкилийлик, жанговар биродарлик ҳарбий қасамёд ва низомлар талабларини, командир ва бошлиқлар буйруқ ва кўрсатмаларини сўзсиз бажариш.

Ҳарбий ватанпарварлик тарбиясининг навбатдаги йўналиши ёшларнинг жисмоний тарбиясини ташкил этади. Бу жисмоний чидамлик, оғир жисмоний вазибаларни кундалик ҳарбий хизмат ҳамда жанговар шароитда кўтара олиш қобилиятларини шакллантиради. Жисмоний ўқув-нафақат ўз – ўзидан муҳим бўлган тетиклик ва оптимизм манбаси, балки Ватан меҳнати ва ҳимоясига тайёрлик, бўш вақтдан унумли фойдаланиш шаклидир. Мактаб йиллари – бутун умрга пойдевор, яъни соғлиқ асосларини сингдирувчи пайтдир. Ҳаракат, гимнастика, спорт ўйинлари ёшларнинг ижобий хислатларини шакллантиради. Мардлик, ирода, қийинчиликларни бартароф эта олиш каби хисларни тарбиялайди. Болалиқда йўл қўйилган жисмоний тарбиядаги камчиликлар, мураккаб ва баъзида эса умуман катта ёшда тўлдириб бўлмайдиган жараёнлар. Замонавий ёшларнинг жисмоний тайёргарлиги замонавий ишлаб чиқариш ҳамда Куролли Кучлар сафида хизматга бўлган талабларга тўлақонли жавоб бермайди. Бу ўз ўрнида ёшларнинг ақлий, жисмоний, ахлоқий – маънавий ва руҳий ҳолатлари билан боғлиқ бўлган касаллигидан халқ хўжалик соҳалари ҳам катта зарар кўрмоқда. Статистика кўрсатадики, ёшлар ичида ортиқча оғирликка эга, касалликларга мойил бўлган гавда ва таянч – ҳаракатлантирувчи аппаратда нуқсонлари бўлган ёшлар фоизи катта, мутахассислар фикрича, қоқоқ ўқувчилар ичидаги 58% дангасалик ёки яхши ривожланмаганлик сабаблига кўра эмас, балки жисмоний нуқсон ва камчиликлар деб ўз тенгдошларидан орқада қолади. Туман, шаҳар маданий-оқартув ва спорт муассасаларидан яхши фойдаланиш, турли спорт тўғарак ва секциялари фаолияти ошириш жисмоний тарбия машғулоти сифатлироқ ўтказиш мақсадага мувофиқ.

References:

Алдиев А.А., Маъмуров У.И. “ Ҳарбий ватанпарварлик тарбияси” ўқув қўлланма. Тошкент 2007.
Иноятов И.Ю., Абилов М.Х. «Ватан ҳимояси муқаддас бурч» Тошкент. “Ўзбекистон”. 2001й.